

**Θέμα: Ο νόμος 2910/2001 περί εισόδου και παραμονής αλλοδαπών και η
αλβανική μετανάστευση στη χώρα μας**

1. Η αναζωπύρωση του εθνικισμού στον βαλκανικό περίγυρο -με σημείο αιχμής την προβολή ακραίων θέσεων, οι οποίες προοπτικά απειλούν ακόμη και με αλλαγή συνόρων- επιβάλλει μια νέα θεώρηση της μεταναστευτικής μας πολιτικής αναφορικά με τις όμορες χώρες, και ιδίως την Αλβανία. Το πρόβλημα φαίνεται ότι αποκτά διαστάσεις, οι οποίες θα δικαιολογούσαν τη διόρθωση ή και την αλλαγή ακόμη σε ορισμένες πτυχές της πολιτικής που αποτυπώνεται στο νέο νόμο για τη μετανάστευση (ν. 2910/2001). Το σημείωμα που ακολουθεί αποτελεί έναυσμα προβληματισμού.

2. Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Παρατηρητηρίου Απασχόλησης που αφορούν την παραμονή και απασχόληση αλλοδαπών στην Ελλάδα, επί των 387.000 αρχικώς καταγραφέντων αλλοδαπών (κατόχων λευκής κάρτας), ποσοστό 55% (165.000) απέκτησαν πράσινη κάρτα. Αξίζει να σημειωθεί ότι 61,75% επί συνόλου 211.457 αιτήσεων για χορήγηση Πράσινης Κάρτας (με βάση το π.δ. 359/1997) προερχόταν από Αλβανούς πολίτες. Οι αμέσως επόμενες κατηγορίες αλλοδαπών με βάση τη χώρα καταγωγής είναι οι εξής: Βούλγαροι (7,69%), Πακιστανοί (4,29%), Ρουμάνοι (3,88%), Ουκρανοί (2,77%), Πολωνοί (2,49%) κ.ά. Σύμφωνα εξάλλου με την ίδια πηγή, η κατανομή με βάση το Νομό εγγραφής (ανεξαρτήτως χώρας προέλευσης) έχει ως ακολούθως: 40,76% στην Περιφέρεια Πρωτευούσης, 5,09% στο Νομό Θεσσαλονίκης, 4,93% στο Υπόλοιπο του Νομού Αττικής κ.ά. Στα στοιχεία αυτά δεν συνυπολογίζονται πάντως οι 109.000 ομογενείς από την Αλβανία, οι οποίοι είναι είτε Έλληνες το γένος είτε σύζυγοι Ελλήνων ή μητέρες με παιδιά οι οποίες παντρεύτηκαν Αλβανούς. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι εκ των 45.557 αλλοδαπών μαθητών στα ελληνικά δημοτικά σχολεία, οι 37.707 είναι Αλβανοί, ενώ στον αριθμό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται 5.295 ομογενείς μαθητές από την Αλβανία.

3. Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία, προκύπτει ότι το μέγιστο τμήμα του αλλοδαπού πληθυσμού που ζει και εργάζεται νόμια (αλλά και παράνομα) στη χώρα μας προέρχεται από συνορεύουσες χώρες, κυρίως από την Αλβανία, συγκεντρώνεται δε σε πολύ μεγάλο ποσοστό στην Αττική. Έτσι, η μετανάστευση προς τη χώρα μας παρουσιάζει μία σημαντική ιδιαιτερότητα: είναι εν πολλοίς μονομερής και δεν

εμφανίζει την ποικιλία ως προς τις χώρες καταγωγής των μεταναστών που συναντάται στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Ο πρόσφατος ν. 2910/2001 περιέχει μεταξύ άλλων ρυθμίσεις για την νόμιμη είσοδο και παραμονή αλλοδαπών, πολιτών τρίτων χωρών, στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα περιγράφει τα βασικά δικαιώματά τους και μια σειρά κοινωνικών δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται σε αυτούς, με στόχο την ομαλή ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία. Συγχρόνως, εγκαινιάζει μία δεύτερη διαδικασία νομιμοποιήσεων, σε συνέχεια αλλά και πέραν από τη διαδικασία νομιμοποιήσεων που προέβλεπαν τα π. δ. 358 και 359/1997. Ο νόμος αυτός έχει μόλις τεθεί σε ισχύ και δεν υπάρχουν ακόμη συγκεντρωτικά στοιχεία και μετρήσιμοι δείκτες για τα αποτελέσματα εφαρμογής του.

5. Εν όψει της ανισομέρειας που παρατηρείται στη νομιμοποίηση των αλλοδαπών και της αύξησης του πληθυσμού των Αλβανών πολιτών στην Ελλάδα - που η νέα προσπάθεια νομιμοποίησης αναμένεται να ενθαρρύνει ή να προκαλέσει- και με στόχο να περιορισθούν περαιτέρω ανεπιθύμητες ή και ανεξέλεγκτες συνέπειες, θα μπορούσε η εφαρμογή του νόμου να συνοδευθεί από ορισμένες πρακτικές και μέτρα. Σ' αυτές μπορούν να συγκαταλεχθούν:

- ενίσχυση της φύλαξης των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων Ελλάδας - Αλβανίας και εντατικοποίηση των ελέγχων εντός της ελληνικής επικράτειας,

- ταχύτερη ολοκλήρωση της νέας διαδικασίας νομιμοποίησης και κατηγορηματικός αποκλεισμός κάθε προοπτικής παράτασης της σχετικής προθεσμίας,

- ενεργοποίηση των διατάξεων του ν. 2910/2001 σχετικά με τις απελάσεις και την εφαρμογή των άρθρων του περί επιβολής ποινικών και διοικητικών κυρώσεων στους παράνομους αλλοδαπούς και τους εργοδότες τους, μετά τη λήξη της προθεσμίας νομιμοποίησης,

- προσεκτικός και αυστηρός έλεγχος των ουσιαστικών προϋποθέσεων νομιμοποίησης που προβλέπονται στο ν. 2910/2001,

- ενεργοποίηση σε ορισμένες ακραίες περιπτώσεις της διάταξης του άρθρου 42 του ν. 2910/2001 σχετικά με την επιβολή περιορισμών στην ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης αλλοδαπών σε τμήματα της ελληνικής επικράτειας,

- αναστολή ισχύος της διάταξης -τουλάχιστον μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας νομιμοποίησης- που προβλέπει τη σύσταση γραφείων ευρέσεως εργασίας

στις ελληνικές προξενικές αρχές της Αλβανίας και έπειτα ορθή και προσεκτική οργάνωσή τους (άρθρα 19 και 56 παρ. 3 του ν. 2910/2001),

- καθορισμός «γεωγραφικών και επαγγελματικών ποσοστώσεων» με γνώμονα την εθνική ασφάλεια και αξιολόγηση των αναγκών της αγοράς εργασίας κατά την κατάρτιση των καταλόγων του ΟΑΕΔ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 2910/2001,

- ευρύτερη δυνατή υιοθέτηση της λύσης της εποχιακής απασχόλησης Αλβανών πολιτών στην Ελλάδα, μέσω της ήδη υπάρχουσας διμερούς συμφωνίας (που κυρώθηκε με το ν. 2482/1997 και παραμένει εν πολλοίς ανενεργή) και του άρθρου 24 του ν. 2910/2001, προκειμένου να εξασφαλισθεί αφενός η νόμιμη είσοδός τους και αφετέρου ο επαναπατρισμός τους εντός σύντομου χρονικού διαστήματος (και μάλιστα με έξοδα των ίδιων ή των εργοδοτών τους) και η αποτροπή δημιουργίας καταστάσεων που ευνοούν την ενσωμάτωσή τους στην Ελλάδα (λχ. οικογενειακή συνένωση, εκπαιδευτικά δικαιώματα παιδιών, καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος μετανάστη κ.ά.).

6. Τέλος, οι ήδη νόμιμοι ή οι νομιμοποιηθέντες Αλβανοί μετανάστες, οι οποίοι αποδεικνύεται ότι έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, δεν πρέπει να τυγχάνουν δυσμενούς διακριτικής μεταχείρισης σε σχέση με τους υπόλοιπους μετανάστες στη χώρα μας. Η ενίσχυση του αισθήματος κοινωνικής ενσωμάτωσής τους συμβάλλει αφενός στην ένταξη σε μια ευνομούμενη πολιτεία με ορατό θεσμικό πλαίσιο υποδοχής αλλοδαπών και αφετέρου στη βελτίωση των διμερών σχέσεων με τη γειτονική χώρα.

7. Το σημείωμα αυτό θα μπορούσε να τεθεί υπόψη της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με προοπτική να συγκαλέσει σύσκεψη των αρμοδίων Υπουργών για την ολόπλευρη συζήτηση του θέματος.

Αθήνα, 6 Ιουλίου 2001